

UJ KOSSUTH TANULMÁNY

Irta: VASVÁRY ÖDÖN

(Befejező közlemény)

Rev. Leffler a rabszolgaság vérdését mondja Kossuth vég-
ő veresége szinte egyetlen
kának. Kétségtelen, hogy ez
az égő probléma, amely egész
amerikai tartózkodása alatt
valósággal a kerítésen ülésre
kényszerítette Kossuthot, nagy
részben hozzájárult utja ered-
ménytelenségéhez, de figye-
lembe kell vennünk egy másik,
nagyon fontos okot is, azt,
hogy Kossuth a szó szoros ér-
telmében fegyveres, háborus
beavatkozást kívánt az Egye-
sült Államok részéről Magyar-
ország felszabadítása ügyében.
És bármennyire lehettek az
akkori amerikai vezetők kö-
zött olyanok, akik igazat ad-
tak Kossuth megdöbbentő per-
spektívájának, érezték, hogy
a nagy magyar tud korán han-
goztatja a fiatal amerikai de-
mokráciának ezt a nagy jelen-
dőségi kötelességét. Csaknem
száz esztendőnek kellett elmul-
ni, amíg Kossuth megdönthe-
tlen diagnózisa beigazoló-
dott: most jött el csak az idő,
amikor az Egyesült Államok
látja és tudja, hogy amit Kos-
suth hangoztatott, abszolút
igazság volt: "Vagy Amerika
fogja újraelábrakítani az óvilágot,
vagy pedig az óvilág sorvasztja
magához hasonlóvá Ameri-
kát." (Emersonhoz intézett
szavai.)

"Amikor az első ágyulóvé-
sek eldördülnek," — mondta
Kossuth Louisville, Ky.-ban
mondott beszédében (Márc. 6,
1852) — "jelölve, hogy meg-
kezdődött a harc, amely el fog-
ja dönteni, hogy ki lesz az ur
a világon, a nemzeti szabadsá-
g vagy a zsarnokság, —
nincs olyan erő a világon, mely
arra bírná az Egyesült Álla-
mok népét, hogy tétlen és kö-
zömbös szemlélője maradjon
annak a nagy küzdelemnek,
amelynek kimenetelétől függ
az egész keresztény világ, igen,
még az Egyesült Államok sor-
sa is!"

"A zsarnokságnak az volna
a legnagyobb győzelme, ha rá-
bírná az Egyesült Államokat,

hogy ne akarjon Európa sor-
sának, Ázsia sorsának, a Föld-
közi tenger sorsának irányító
hatalma lenni. Szörnyű győze-
lem lenne ez az egész ember-
ség, de elsősorban az Egyesült
Államok kárára." (Salem,
Mass.)

Nem lehet rossz néven ven-
ni a száz év előtti amerikai
néptől, hogy ezek a próféta-
kijelentések nem kapták na-
gyobb erővel. Mindenütt a vi-
lágban így történt volna. Min-
denki így jár, aki korát messze
megelőzve, a jövőbe lát.

Pivány munkája alapján
közli Rev. Leffler, hogy a Fe-
leky bibliográfia 152 olyan köl-
teményről tud, amelyek Kos-
suth látogatásával kapcsolat-
ban jelentek meg az amerikai
lapokban. Ez a szám azon-
ban ennél jóval nagyobb. Évek-
kel ezelőtt magam szedtem
össze ezen kívül jóval többet,
mint százat, anélkül, hogy a
gyűjteményt így is teljesnek
lehetne mondani. Feleky Ká-
roly csak azokról a költemé-
nyekről tudott, amelyek a heti
vagy havi folyóiratokban s
esetleg a new yorki napilapok-
ban jelentek meg. Ezeket kívül
azonban az egyes helyi lapok-
ban is tömérdek vers jelent
meg.

A rövid, de igen értékes ta-
nulmány dicséretesen mentes
minden ténybeli tévedéstől
vagy hibától. Mindössze talán
azt a megjegyzést lehet tenni,
hogy Kossuth nem volt a már-
cius 15-iki "forradalom" egyik
vezére, mint Leffler írja, bár
az általános események előké-
szítésében természetesen nagy
része volt. Kossuth 1848 márci-
us 15-én nem volt Pesten.
Előző nap még Bécsben volt
egy nagyobb magyar ország-
gyűlési küldöttséggel, 15-én
pedig már Pozsonyban talál-
juk, ahová azip az valószínűleg
nem is jutott el a pesti események
híre. Március 19-én vitte
egy pesti küldöttség a 12 pon-
tot Pozsonyba (Petőfi is velük
volt), amikor Kossuth megdí-
csérte ugyan az egyetemi if-
juságot, de hangsúlyozta, hogy
a nemzet nem indulhat egy

Folytatás az utolsó oldalon

város vagy kaszt után. A márciusi eseményeket Magyarországgal kapcsolatos munkája előzte meg. Kossuth, bár sokan vádolták elhanyagolt és szűk-ségtelen forradalmisággal, maga volt, aki fékezni próbálta az elszabadulni kész szenvedélyeket és mindent a szigorú alkotmányosság alapján próbált elérni. Akkor még nem gondolták, hogy az események véres szabadságharcba fogják kényszeríteni a nemzetet.

Rev. Leffler, aki prói és kutatói rátermettségét bebizonyította ezzel a tanulmányával, még sok szorgalmas tevékenység az amerikai magyarságnak, főleg azzal, ha Clevelandnak, ennek az igen nagy magyar kolóniának történetét is feldolgozza ugyanazzal a komoly tudományos módszerrel, amely ezt a munkáját is el nem évülő értékű forrásmunkává teszi.